

*Tillbakablickar,
en artikelserie
sammanställd av
Calle Sahlquist*

Donationer och gåvor genom åren

Fram till mitten av 1900-talet hade det under ett par hundra år varit vanligt att burgna Göteborgsfamiljer donerat pengar till olika delar inom samhället, t.ex. till byggandet av sjukhus såsom Sahlgrenska, Ekmanska, Carllanderska m.fl. Badinrättningar donerade av familjen Renström etc. Senare kom kända göteborgsmecenater som Fürstenberg, Mannheimer, Pineus m.fl. att stödja stadens konstnärer. Under GGK:s första femtio år var donerade pengar och gåvor från medlemmarna en stor del av klubbens inkomster. Birger

Birger Sörvik 1934.

Sörvik, en mycket aktiv klubbmedlem under stora delar av Klubbens första 50 år, sammanställer 1952 nedanstående.

Då klubbens böcker för de första åren intill 1917 inte kunnat spåras och då årsavgifterna var mycket blygsamma är det tydligt att dåvarande Styrelse och medlemmar flitigt lämnade kontanta bidrag, samt att de dessutom själva arbetade på banans anläggning. Detta gällde i synnerhet Viktor Setterberg. Enligt Tor Törnsten, ordförande

åren 1907 – 1917, skulle förutom bidragen till Gamla Klubbhuset och professionisten Georg Roberts, röra sig om jämförelsevis blygsamma belopp. Men de kontanta bidragen torde dock inte kunna taxeras till mindre än i genomsnitt kr 1.500 per år, eller ca kr 20.000 för perioden. Ett sammandrag av donationer och gåvor för tiden 1902 – 1952 skulle se ut sålunda:

1902 – 1917	20.000
Bidrag till golfbanan	173.550
Klubbhus & inventarier	81.580
Klubbens pro	31.200
Diverse priser	15.000
Bidrag för olika ändamål	45.000
Donationer till 50 årsjubileum	39.000
Donationer till Jubileumsskrift	11.000
Donationer in natura	25.670
Totalt	442.000 kr

Georg Roberts.

Den troligen första större donationen mottog Klubben då AB Hofås Villastad överlämnade tomten för byggandet av Gamla Klubbhuset. Tomten var år 1909 värderad till 5.000 kr.

År 1918 erhöll klubben fyra stora donationer att användas för markförvärv och skötsel av

banan. Edward Ljungquist och Gösta Dalman skänkte 10.000 kr vardera, Gunnar Carlsson och Ivar Lignell bidrog båda med 5.000 kr. Med tanke på penningvärdets försämring under de senaste 100 åren förstår man att dessa gåvor var betydande. För att belysa detta kan nämnas att Klubbens pro 1911-27, Georg Roberts, lär ha haft en månadslön kring 300 kr på 1920-talet.

När Klubben i början av 1930-talet beslöt sig för att utöka golfbanan till 18 hål visade det sig att medlemmarna var mycket generösa med bidrag för inköp av AB Hofås Villastad som var ägare till stora marker kring banan. Därmed kunde Klubben inköpa den resterande marken för en utbyggnad. De största donatorerna var Gunnar Enberg 5.000 kr, Gustaf Lundberg och Conrad Pineus 4.000 kr vardera

Parkeringen år 1946 med ståndsmässiga bilar – några tog cykeln. Bild från Percy Lundwalls arkiv.

samt Claes Ekman 3.000 kr. Totalt uppgick bidragen från 53 medlemmar till 47.900 kr.

Flera av aktietecknarna i AB Hofås Golfbana från 1910, visade också sitt stora intresse för golfspelet genom att skänka sina aktier till Klubben i samband med att 18-hålsbanan kom till stånd 1933. AB Hofås Golfbana var ägare och arrendator till delar av den dåvarande 12-hålsbanan. De största aktieägarna var August Mattson (AB Hofås Villastads huvudägare) Douglas Dickson, James Keiller, Edward Ljungquist, Carl Lyon, Artur och Georg Seaton samt Hakon Wijk.

Då nuvarande klubbhuset skulle börja byggas 1937 lades det fram teckningslistor på vilka medlemmarna kunde ange vilket belopp de hade för avsikt att skänka. Här nedan namnen på dem som gav tusen kronor eller mer. Axel Adler, Dan-Axel Broström, Gösta Dalman, Gunnar Carlsson, Walter Edström, Assar Gabrielsson, Ingemar Hedström, Erik Knutsson, T. Lagerman, Gustaf Larsson, Gustaf Lundberg, Torsten Odqvist, Martin Sandorf, Rolf Sörman, H.G. Turitz och Adolf Svensson. Totalt blev det 47.125 kr. Gunnar Engberg ansåg, enligt historien, att klubbhuset skulle bli alltför stort och skänkte istället 5.000 kr för iordningsställande av parkeringsplatsen.

I början av 1940-talet blev det aktuellt att inköpa tidigare arrenderad mark vid nuvarande hål 8. Efter ett års förhandlingar blev klubben ägare till 5.125 kvm till en kostnad av 11.250 kr. Finansieringen ordnades genom att Klubben, Axel Adler och Assar Gabrielsson utgav 3.000 kr vardera, Gunnar Carlsson 1.000, Gustaf Lundberg och Gustaf Larson 500 kr vardera och Anders Johnson 250. Alla tillhörande Styrelsen förutom den sistnämnde. Efter genomgång av Klubbens arkiv, gällande donationer och gåvor under de första femtio åren, finner

Nya Klubbhuset byggdes 1937.

man att namnen på givarna ofta återkommer.

Assar Gabrielsson, VD för Volvo under många år, var ordförande i Klubben åren 1938-1947. I arkiven finner man dessa rader: AB Volvo, utlånat traktor, bekostat olja, transporter och trycksaker 1938-50 uppskattat till 34.000 kr.

Ett exempel på att företagen mer och mer började överta rollen som donatorer är de penninggåvor Klubben erhöll vid 50 års Jubileet 1952 för inköp av ca 18.000 kvm mark nere vid Sötvattensdammen, den s.k. Allmänningen. Företagens inträde som donatorer kan ha berott på att skatterna hade börjat höjas på större privata inkomster och förmögenheter, samt införande av skatt på aktievinster etc. AB Volvo, Rederi AB Transatlantic, Rederi AB Svenska Lloyd, SKF, ESAB och Livförsäkrings Svea-Nornan skänkte tillsammans 33.000 kr. Medlemmarna, Adolf Svensson (ordf.), Lars Fredelius, Laur Gustafsson, Birger Sörvik, Kjell Andersen Gunnar Nygren, Torsten Odqvist och Sven Gös-

ta Backlund bidrog tillsammans med 1.900 kr.

Andra exempel på gåvor till 1952 års Jubileum är Axel Adlers värdepapper, GGK:s A-fond, 7.500 kr, och Assar Gabrielssons äldre holländsk oljemålning på trä, då värderad till 7.500 kr.

Eftersom donationer etc. avtog under andra halvan av 1900-talet infördes 1976 ett s.k. reverssystem. Pengarna skulle i första hand användas till en utbyggnad av bevattningen. Alla medlemmar erhöll en revers mot en betalning av 2.000 kr. Denna summa höjdes senare för ny-

inkomna medlemmar till det dubbla. Systemet var indexerat och summan var ca 14.000 för nya medlemmar innan systemet avskaffades 2002 och en inträdesavgift infördes på 25.000 kr.

Sedan i slutet av 1970-talet har bidrag till Klubbens verksamhet inkommit efter det att "donatorerna" erbjudits något i gengäld. Först kom reklamplatser där företag bl. a. kunde köpa ett hål, en bänk eller en skylt typ "Skandia visar vägen" mot greenfeebefrielse eller liknande. År 2002 beslöts att reklamskyltar inte skulle ha plats på vår bana eller i dess närhet. Sedan några decennier är det nu sponsorer, vad vi även kallar samarbetspartners, som bidrar till Klubbens inkomster. Dessa pengar motsvarar idag 12-14 % av inkomstmassan, exklusive tävlingssponsorer. För att locka företag erbjuder klubben förmåner som fritt spel och rabatt vid företagsgolf. Att erbjuda företag vissa förmåner mot ersättning är dock ingen ny företeelse. Redan 1933 gav Svenska Amerikalinjen 25.000 kr och Grand Hotel 5.000 kr till Klubben för byggandet av 18-hålsbanan mot fritt spel för företagens gäster under ett antal år.

Den senaste större privata donationen gavs år 2005 då Ulla och Gerhard Hobohm bekostade bygget av vårt Starterhus till en kostnad av 75.000 kr.

*Calle Sahlquist
Källa: GGK:s arkiv.*

Annons